

Національна академія наук України
Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні

ЖИТТЯ — У СЛОВО́

*Збірник наукових праць
на пошану академіка
Віталія Макаровича Русанівського
(1931–2007)*

Київ 2011

4. Камычек Я. Вежливость на каждый день / Ян Камычек. – М.: Знание, 1975. – 126 с.
5. Кокотюха А. А. Почему Украина не Россия / Андрей Анатольевич Кокотюха. – Харьков: ФОЛИО, 2004. – 397 с.
6. Колесов В. В. Гордый наш язык... / Владимир Викторович Колесов. – СПб.: Авалон, Азбука-классика, 2007. – 350 с.
7. Радевич-Винницький Я. К. Етикет і культура спілкування / Ярослав Костянтинович Радевич-Винницький. – К.: Знання, 2006. – 291 с.
8. Словник староукраїнської мови XIV–XV ст. – Т. 1–2. – К.: Наук. думка, 1970–1978. – 630 с.
9. Словник української мови. – К.: Наук. думка, 1970–1980. – Т. 1–11.
10. Срезневский И. И. Материалы для словаря древнерусского языка / Измаил Иванович Срезневский. – СПб.: Изд-во Акад. Наук, 1893–1912 [переиздано фотоспособом. – М., 1958]. – Т. 1–3.
11. Толковый словарь русского языка конца XX в. Языковые изменения / Под ред. Г. Н. Складневской. – СПб.: Фолио-Пресс, 2000. – 700 с.
12. Фасмер М. Этимологический словарь русского языка. Пер. с нем. и доп. О. Н. Трубачева / Макс Фасмер. – М.: Прогресс, 1964–1973. – Т. I–IV.
13. Черных П. Я. Историко-этимологический словарь русского языка / Павел Яковлевич Черных. – М.: Русск. яз., 1993. – Т. I–II.
14. Boryś W. Słownik etymologiczny języka polskiego / Wiesław Boryś. – Kraków: Wyd-wo literackie, 2005. – 861s.
15. Türkçe Sözlük. – Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınlan, 2009. – 2244 s.

В. Г. Складневко (Київ)

ПОХОДЖЕННЯ ЕТНОНІМА РУСИНИ

У статті обстоюється думка, що етнізм русини на означення жителів Прикарпаття та Закарпаття з'явився раніше від назви держави Русь і походить безпосередньо від назви кельтського (галльського) племені ritheni. Походження етнізму русини розглядається в тісному зв'язку з походженням назви Галичина, утвореної від ойконіма Галич, який виводиться від етнізму галли.

Ключові слова: кельти-рутени, галли, русини, Галичина, Прикарпаття, Закарпаття.

В статтє обосновується мненіє, что етнізм русини для обозначенія жителів Прикарпаття и Закарпаття появился раньше названія государства

Русь и происходит непосредственно от названия кельтского (галльского) племени rutheni. Происхождение этнонима русины рассматривается в тесной связи с происхождением названия Галичина, производного от ойконима Галичь, который выводится от этнонима галлы.

Ключевые слова: кельты-рутены, галлы, русины, Галичина, Прикарпатье, Закарпатье.

The author argues that the ethnonym русини denoting the inhabitants of the Transcarpathian and Subcarpathian regions appeared earlier than the name of the state of Rus' and derives immediately from the name of the Celtic (Gallic) tribe rutheni. He elucidates the origin of the ethnonym русини as closely related with that of the name Галичина, deriving from the place name Галичь considered as originating from the ethnonym галли.

Keywords: Celts-ruthens, Gauls, русини, Галичина, the Transcarpathian region, the Subcarpathian region.

У наших статтях про походження назви Русь [17; 18; 19; 20; 21] зазначалося, що після завоювання Юлієм Цезарем Галлії кельти-рутени (тобто галли з кельтського племені rutheni) залишили Галлію і вийшли на заселені слов'янами землі (ідеється, звичайно, про воїнів). Спираючись на цілий ряд фактів, ми висловили припущення, що кельти-рутени під час своїх походів на землі західних слов'ян дійшли до острова Рюген [17, 12]. Відомий польський вчений Лешек Мошинський, дослідник дохристиянської релігії слов'ян, теж схильний вважати, що кельтські впливи сягали острова Рюген [39, 50]. Прийшовши на острів Рюген, кельти-рутени, будучи прекрасними воїнами, відзначаючись винятковою хоробрістю, стали професійним військом острова. І хоча з часом вони злилися зі слов'янським населенням, перейнявши їхню мову, професійних воїнів острова Рюген продовжували називати рутенами (русами, руссю). Згодом ця назва була перенесена на все населення острова [17, 12]. Саме до варягів-русів з острова Рюген, на наш погляд, і звернулися новгородці за допомогою, не змігши уладнати суперечки між місцевими претендентами на владу, не зумівши налагодити власне управління [17, 8-13].

Крім варягів-русів (з острова Рюген), у IX–X ст., за свідченням візантійських і східних джерел, існували також азовсько-чорноморські руси, які тісно пов'язані з антами. У зв'язку з вторгненням у землі антів волохів, під якими ми розуміємо франків, анти залишили свою дунайську батьківщину і переселилися в Приазов'я і Причорномор'я. Разом з ними переселилася і частина кельтів-рутенів (вихідців з Норіку), які стали професійним військом антів, у зв'язку з чим анти набули нового імені – руси [18, 12-15; 20, 33, виноска 3].

І азовсько-чорноморські руси, і варяги-руси – слов'яно-кельтського походження, і в тих і в других русів назва походить від назви кельтського племені *rutheni*, але перші руси (азовсько-чорноморські) східнослов'янсько-кельтського походження, а другі (варяги-руси) західнослов'янсько-кельтського походження.

Загальновідомо, що ще порівняно недавно жителів Прикарпаття називали русинами. Загальноприйнято, що назва *русини* на означення жителів Прикарпаття виникла у зв'язку із занепадом держави Київська Русь [11, 52; 8, 167-168]. Ми вважаємо, що назва *русини* з'явилася незалежно від назви держави Київська Русь і виводимо назву *русини* безпосередньо від назви кельтського племені *rutheni*. Така точка зору не є новою. Її висловлювали й інші дослідники. На думку С. Шелухіна, коли кельти-рутени не змогли перебувати в Норіку та Паннонії, куди прийшли з Родану в V ст., «вони пішли частина вгору на Карпати і Збруч, а частина на Україну до Азовського моря, на Тамань» [31, 21]. На користь висловленої нами точки зору (щодо давності походження назви *русини* на означення жителів Прикарпаття і щодо походження назви *русини* безпосередньо від назви кельтського племені *rutheni*) свідчить цілий ряд фактів:

1. Насамперед слід назвати той факт, що на згаданій території (Прикарпаття) мали місце кельтські поселення [32, 172]. З кельтами пов'язується і видобуток солі в Прикарпатті. О.І. Соболевський з цього приводу писав: «...промисел солі в Галичині (рос. Галиции) давній і на початку нашої ери був, мабуть, у руках кельтів...» [22, 411]. Великі поклади солі наявні в районі Галича [24, 329]. З Галича сіль розвозилася по всій Київській Русі. У патерику Київського Печерського монастиря розповідається, що під час війни київського князя Святополка Ізяславича з Володарем та Васильком, які боролися за незалежність Галицької землі від Києва, припинився підвіз солі з Галича, і не було солі в усій Руській землі («И не пустиша гостей из Галича и лодий с Перемышля, и соли не бысть во всей Руськой земли») [12, 207].

2. Важливим свідченням на користь висловленої думки про походження прикарпатських русинів ми вважаємо «Список міст руських дальніх і ближніх», складений у середовищі митрополита Кипріяна (болгарина за походженням) невдовзі після затвердження його митрополитом (1390 р.). У список включено руські міста, які мали б входити в очолювану Кипріяном митрополію, проте Константинополь не передав їх Кипріяну. Разом з тим Константинополь не передавав ці міста і болгарській митрополії. Значну частину списку становлять «волоські» міста – Прикарпатська («Червлена») Русь [3, 192-193]. Слово «волоський» утворено від назви *волохи*, яка походить від назви кельтського племені вольків (*volcae*) і первісно означала кельтів [5, 57; 26, 12-13; 27, 41; 30, 80; 30, 99; 30, 103]. Слово «волоський» у «Списку міст руських дальніх і ближніх» вжите, на наш погляд, у прямому значенні і означає – «кельтський»: ідеться про

територію (Прикарпатська Русь), на якій зупинилася частина кельтів-рутенів з тих, що йшли з Норіку на північ (до острова Рюген).

3. На присутність кельтів у Прикарпатті вказує цілий ряд дослідників. І. Херманн, говорячи про значний культурний вплив кельтів на балтійських слов'ян, який простежується в культових будівлях, зазначає, що кельти прийшли в Прибалтику з Прикарпаття [37, 19-27]. На думку А. Г. Кузьміна, нинішня Закарпатська Русь – зупинка ругів-русів на шляху від Прибалтики до Причорномор'я в черняхівський час [4, 226-227].

4. Етнонім *rutheni* етимологічно пов'язаний, найімовірніше, з кельт. (гал.) *roudos* «червоний», фр. *roux, gousse* «рудий, руда» (первісне значення етноніма – «червоні, руді» [5, 66; 21, 16]. Рутени справді були рудими. Рудими їх називає римський автор I ст. Лукан: *flavi rutheni* «руді рутени» [5, 66]. І руси, назву яких виводимо від назви кельтського племені *rutheni*, теж були рудими. На це вказує Ліудпранд, коли говорить про русів як про народ, «який за властивістю його тіла греки називають русами» [38, 331], явно пов'язуючи грецьку назву *ῥῶς* «руси» з прикметником *ῥοῦβιος* «червоний, рудий». На це вказують також арабські письменники: «я бачив русів...; вони руді» (Ібн Фадлан) [16, 93]. Говорячи про зовнішній вигляд варягів-русів (власне про те, що вони були рудими), А. Г. Кузьмін наводить такий факт: у Галичині, в краю карпатських русинів, у XIX ст. відмічався найвищий у Європі відсоток «рудих» [6, 116], і цей факт може свідчити (і, на нашу думку, свідчить, зважаючи на спільність назви) про спорідненість варягів-русів і карпатських русинів.

5. Існують свідчення того, що Прикарпаття (як і Закарпаття) отримало назву *Русь* дуже давно. У географічному розділі енциклопедичного твору «Про властивості речей» («*De proprietatibus rerum*») Бартоломея Англійського (бл. 1190–1250 рр.), який отримав освіту в Парижі і потім працював у Магденбурзі (Німеччина), є коротка глава про Русь того часу (країну Рутію або Рутену) і пасаж у главі про Галлацію (Галичину), яка завершується такими словами: «*Est autem regio latissima et fertilissima Europae continens magnam partem quae nunc Rutenea a pluribus nominatur*» [7, 74] («А край цей – дуже великий і дуже родючий, він займає в Європі більшу частину, яку тепер Рутенією багато хто називає»). Кінець наведеної цитати ми розуміємо так: Галичина займає більшу частину землі, яку тепер багато хто називає Рутенією, оскільки в главі про Рутенію (Рутію, Рутену) чітко сказано, що «вона в деякій частині своїй називається Галлацією (Галичиною. – *В. С.*)» [7, 77; 7, 85] (наш переклад з латинської мови наведеного фрагмента в основному збігається з перекладом О. Прицака, але суттєво відрізняється від перекладу В. І. Матузової, пор.: «Ця країна – найпротяжніша і родюча: вона займає в Європі більшу частину, яку багато хто називає Рутенією» [14, 51], «А край цей – дуже великий і дуже родючий, він включає більшу час-

тину Європи, яка тепер багатьма Рутенією називається» [7, 83]). Галичина не може становити більшу частину Київської Русі, отже, Рутенія не може означати Київську Русь. У главі про Рутенію (Рутію, Рутену) сказано, що на сході вона межує з римським кордоном (очевидно, «ромейським», тобто візантійським), на заході – з Паннонією (Угорщиною), на півночі – з Готією (Німеччиною), на півдні – з Грецією [7, 77; 7, 85]. В. І. Матузова, коментуючи фрагмент про Галлацію з твору Бартоломея Англійського, зазначає, що «під Галлацією Бартоломей Англійський розуміє Галицько-Волинську Русь» [7, 91]. На наш погляд, Рутенія у Бартоломея Англійського – це Прикарпатська і Закарпатська Русь, а Галичина – більша частина Русі (Прикарпатська Русь).

Багато свідчень про Галицьку землю (ή Γάλιτζα) містять візантійські джерела, що пояснюється близькістю цієї землі до Візантії. Візантійський письменник і ритор Нікіта Хоніат (близько 1155–1217 рр.) у своєму творі «Історія» зазначає: «Галиця – це одна з топархій (волостей. – В. С.), що належать русам, яких називають також гіперборейськими скіфами» [29 I, 163]. Візантійські автори XII ст. населення Галиці (Галичини) називають русами, або гіперборійськими скіфами, або тавроскіфами [29 I, 163; 29 I, 437; 29 II, 246; 29 II, 525]. Населення Закарпаття в другій чверті XI ст. – теж руси, що засвідчує документ від 1031 р. «Annales Hildesheimenses», у якому Імріх, син угорського короля Стефана I, має титул «dux Ruizorum» [9, 209; 9, 211]. Слід також зазначити, що латиномовні джерела XIII ст. називають Карпати «Ruthenorum alpes» [23, 276]. Усі ці факти незаперечно свідчать, що і Галицька Русь, і Закарпатська Русь отримали назву Русь не внаслідок розпаду Київської Русі, як прийнято вважати, а набагато раніше.

Походження етноніма *русини*, на наш погляд, слід розглядати в тісному зв'язку з походженням назви *Галичина*, яка являє собою утворення за допомогою суфікса **-ин(а)** від Галич (ідеться про давнє місто *Галич*, ст. *Галич*, п. Galicja «Галич», звідки лат. Galicija, сгр. Γάλιτζα). Щодо походження назви *Галич* існує цілий ряд версій. Назвемо основні з них:

від *гáлич* (зб.) «галки» (три галки були зображені на гербі Галичини) [35, 133];

від кельт. hal «сіль» (географічну назву пов'язують з місцем видобування солі) [2, 49; 13, 71-72; 34, 41; 36, 339];

від назви кельтів-галатів (Galati) [1, 166; 1, 172];

від друс. *галичъ* «галчачий», утвореного від *галица* «галка» [28, 388];

від гот. hallus «скеля» [28, 388];

від друс. *галити* «радіти», *галичъ* «галчачий крик» [24, 329];

від п. hala «висока, лиса гора» [40, 86];

від псл. *gaľь /*goľь «голий, непокритий, відкритий» [10, 57; 15, 17];

від друс. *галица* «галка» [33, 92];

від етноніма *галли* (лат. Gallii) [25, 65; 31, 43; 31, 66; 31, 95; 31, 120].

Остання версія щодо походження назви *Галич* (від етноніма *галли*), на наш погляд, є правильною. Для підтвердження цієї версії ми спиратимемося знову ж таки на енциклопедичний твір «Про властивості речей» («De proprietatibus rerum») Бартоломея Англійського. У географічному розділі цього твору, закінченого бл. 1250 р., є коротка глава про Русь того часу, у якій ідеться і про Галичину: «І вона (країна Рутія або Рутена. – *B. C.*) в деякій частині своїй називається Галлацією (Галичиною. – *B. C.*)» [7, 77; 7, 85]. В іншому місці, де йдеться про Галлацію (Галичину), Бартоломей Англійський зазначає «Галлація – край у Європі, зайнятий давніми галльськими племенами, від яких вона і бере свою назву, як говорить Ісидор у книгах IX і XV» [7, 74; 7, 83]. Говорячи про заселення Галлації (Галичини) давніми галлами, даючи фактично етимологічне пояснення назві Галлація (Галичина), Бартоломей Англійський спирається на авторитет давнішого енциклопедиста, іспанського церковного діяча і вченого Ісидора Севільського (близько 560-636 рр.), хоча й сам він, навчаючись у Франції – батьківщині галлів, міг знати про галлів дуже багато. У цій же невеличкій главі про Галлацію (Галичину), яка складається всього-навсього з п'яти речень (перше з них ми вже навели), Бартоломей Англійський ще раз (буквально через два речення) наголошує на походженні від давніх галлів жителів Галлації і назви краю («Нині ж від давньої назви галлів вони зветься галлами, а край їх називається Галлацією» [7, 74; 7, 83]), що свідчить про його тверду переконаність у цьому питанні.

Після завоювання Галлії Юлієм Цезарем кельти-рутени залишили Галлію і пішли до Дунаю в Норік, а згодом – на землі інших народів. Ми вважаємо, що, покидаючи Норік, велика група кельтів-рутенів рушила на північ (через землі західних слов'ян) і дійшла до Прикарпаття та Збруча, де частина кельтів-рутенів залишилася на осідок (прикарпатські і закарпатські русини); ті кельти-рутени, що продовжили рух на північ, дійшли до Балтійського моря та острова Рюген (варяги-руси)¹ (примітку див. у кінці статті). Інша велика група кельтів-рутенів разом з антами пішла до Чорного та Азовського морів, на Тамань (азовсько-чорноморські руси).

У наших статтях «Походження назви *Русь*» говориться лише про тих кельтів-рутенів, які, прийшовши на землі західних слов'ян (острів Рюген) і східних (Прикарпаття, Закарпаття, Причорномор'я та Приазов'я), відіграли певну роль в етнічному формуванні українців. Можна було б ще багато говорити про кельтів-рутенів, які опинилися на землях теперішніх Австрії, Угорщини, Німеччини, Чехії, Польщі та інших держав. Замість того, щоб створити власну державу, кельти-рутени розсіювалися по різних народах. Про таке розсіювання кельтів-рутенів писав ще в I ст. римський письменник Лукан (39–65 рр.): «Solvuntur flavi

longo statione rutheni» – «Розсіюються русоволосі рутени з їх давнього осідку» [14, 51].

Примітка

¹ Як уже зазначалося, І. Херманн теж схиляється до думки, що кельти прийшли в Прибалтику з Прикарпаття [див. Література: 37].

ЛІТЕРАТУРА

1. Браун Ф. Разыскания в области гото-славянских отношений. – СПб., 1899. – Ч. 1: Готы и их соседи до V века.
2. Ковалев Г. Ф. История русских этнических названий. – Воронеж: ВГУ, 1982. – 160 с.
3. Кузьмин А. Г. Два вида русов в юго-восточной Прибалтике // Сб. Рус. ист. о-ва. – М., 2003. – Т. 8 (156). Антиноманизм. – С. 192-213.
4. Кузьмин А. Г. Облик современного норманизма // Сб. Рус. ист. о-ва. – М., 2003. – Т. 8 (156). Антиноманизм. – С. 214-256.
5. Кузьмин А. Г. Об этнической природе варягов (К постановке проблемы) // Вопр. истории. – М., 1974. – № 11. – С. 54-83.
6. Кузьмин А. Одоакр и Теодорих // Дорогами тысячелетий. – М.: Мол. гвардия, 1987. – Кн. 1. – С. 109-129.
7. Матузова В. И. Английские средневековые источники IX – XIII вв. (тексты, перевод, комментарий). – М.: Наука, 1979. – 268 с.
8. Моця О. «Русь», «Мала Русь», «Україна» в післямонгольські та козацькі часи. – К.: Наукова думка, 2009. – 319 с.
9. Неедлы З. Р. История Закарпатской Руси до XIV столетия // Изв. АН СССР. Серия истории и философии. – М., 1945. – 2, № 4.
10. Нерознак В. П. Названия древнерусских городов. – М.: Наука, 1983. – 207 с.
11. Павлюк С. Етногенеза українців: Спроба теоретичної конструкції. – Львів, 2006. – 247 с.
12. Патерик Киевского Печерского монастыря. – СПб., 1911.
13. Попов А. И. Географические названия. – Введ. в топонимику. – М.; Ленинград, 1965. – 181 с.
14. Прицак О. Походження Русі. – К.: Обереги, 1997. – Т. 1. – 1073 с.
15. Роспонд С. Структура и стратиграфия древнерусских топонимов // Восточнославянская ономастика. – М., 1972. – С. 9-89.
16. Сказания мусульманских писателей о славянах и русских (с половины VII века до конца X века по Р.Х.) / Собр., пер. и объясн. А. Я. Гаркави. – СПб., 1870.

17. Складенко В. Г. Походження назви *Русь*. 1. – Мовознавство. – К., 2003. – № 5. – С. 3–13.
18. Складенко В. Г. Походження назви *Русь*. 2. – Мовознавство. – К., 2004. – № 2–3. – С. 3–19.
19. Складенко В. Г. Походження назви *Русь*. 3. – Мовознавство. – К., 2004. – № 5–6. – С. 3–11.
20. Складенко В. Г. Походження назви *Русь*. 4. – Мовознавство. – К., 2005. – № 3–4. – С. 33–46.
21. Складенко В. Г. Походження назви *Русь*. 5. – Мовознавство. – К., 2005. – № 6. – С. 3–17.
22. Соболевский А. Из истории словарного материала // Рус. филол. вестн. – Варшава, 1911. – Т. 65. – № 1.
23. Стрижак О. Кельти й Україна // Наука і культура: Україна. – К., 1989. – Вип. 23. – С. 266–277.
24. Тихомиров М. Н. Древнерусские города. – 2-е изд., доп. и перераб. – М., 1956. – 477 с.
25. Тищенко К. Іншомовні топоніми України: Етимологічний словник-посібник. – Тернопіль: Мандрівець, 2010. – 238 с.
26. Толстов С. П. «Нарцы» и «волхи» на Дунае (Из историко-этнографических комментариев к Нестору) // Сов. этнография. – М.; Ленинград, 1948. – № 2. – С. 8–38.
27. Трубачев О. Н. Этногенез и культура древнейших славян: Лингвист. исслед. – М.: Наука, 1991. – 271 с.
28. Фасмер М. Этимологический словарь русского языка: В 4 т. – М.: Прогресс, 1964. – Т. 1. – 562 с.
29. Хониат Никита. История. – СПб., 1862. – Т. I; Т. 2.
30. Шафарик П. И. Славянские древности. – М., 1837. – Т. 1. Кн. 2.
31. Шелухин С. Звідкіля походить Русь: Теорія кельтського походження Київської Русі з Франції. – Прага, 1929. – 128 с.
32. Эрлихман В. В. Русы и варяги в Восточной Европе (IX – XII века) // Сб. Рус. ист. о-ва. – М., 2003. – Т. 8 (156). Антиномизм. – С. 169–177.
33. Этимологический словарь славянских языков: Праславянский лексический фонд / Под ред. О.Н. Трубачева. – М., Наука, 1979. – Вып. 6.
34. Янко М. Т. Топонімічний словник-довідник Української РСР. – К.: Рад. школа, 1973. – 179 с.
35. Brückner A. Słownik etymologiczny języka polskiego. – Warszawa, 1957. – 806 s.
36. Egli J. J. Nomina geographica. – 2. verm. u. verb. Aufl. – Leipzig, 1893.

37. Herrmann J. Zu den kulturgeschichtlichen Wurzeln und zur historischen Rolle nordwestslawischer Tempel des frühen Mittelalters // Slovenská archeológia. – Bratislava, 1978. – Roč. 26. Číslo 1. – S. 19–27.

38. Liudprandi Antapodosis // Monumenta Germaniae historica. Scriptorum. – Hannover, 1839. – T. 3.

39. Moszyński L. Die vorchristliche Religion der Slaven im Lichte der slavischen Sprachwissenschaft. – Köln; Weimar; Wien, 1992.

40. Sturmfels W., Bischof H. Unsere Ortsnamen. – Bonn, 1961.

Л. О. Ткач (Чернівці)

ЗАХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКІ ІНКРУСТАЦІЇ В ЛЕКСИЧНІЙ СИНОНІМІЦІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Дослідження зв'язків української мови з іншими слов'янськими мовами та впливу міжмовного контактування на розвиток лексичного фонду й функціональних стилів української літературної мови – це провідні теми мовознавчих праць акад. В. М. Русанівського. У статті розглянуто лексичні одиниці української літературної мови, запозичені з західнослов'янських мов, що здавна формували синонімічну специфіку української літературної мови.

Ключові слова: Віталій Русанівський, лексичні синоніми української мови, зв'язки української мови з іншими слов'янськими мовами, полонізм.

Исследование связей украинского языка с другими славянскими языками и влияния межъязыковых контактов на развитие лексического фонда и функциональных стилей украинского литературного языка всегда были в центре внимания акад. В. М. Русановского, о чём свидетельствуют его многочисленные языковедческие труды. В статье рассмотрены лексические единицы украинского литературного языка, заимствованные из западнославянских языков, издавна формировавшие синонимическую специфику украинского литературного языка.

Ключевые слова: Виталий Русановский, лексические синонимы украинского языка, украинско-инославянские языковые связи, полонизм.

The study of the connections of Ukrainian with other Slavic languages and the influence of interlingual contacts on the evolution of the word stock and functional styles of Standard Ukrainian are the key linguistic issues investigated by academician V. M. Rusanivsky. The present article studies lexical units of Standard Ukrainian,